

หน่วยเสียงสระ

๑.. หน่วยเสียงสระเดี่ยว

หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาพหุบุรุษมี ๑๔ หน่วย แบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภท คือ สระหน้า สระกลาง สระหลัง นอกจากนี้ในแต่ละประเภทยังมีลักษณะต่าง ๆ กัน คือ เป็นหน่วยเสียงสระสูง สระกลาง สระต่ำ ลักษณะริมฝีปากเหยียด หรือ ริมฝีปากห่อ หรือไม่ห่อ และมีลักษณะเป็นหน่วยเสียงสระสั้น และหน่วยเสียงสระยาว ซึ่งมีเป็นคู่ ๆ แต่ละคู่กันแตกต่างกันเฉพาะเรื่องความสั้น-ยาว เท่านั้น ดังจะกล่าวโดยเฉพาะแต่ละหน่วย ดังต่อไปนี้

๑.๑ หน่วยเสียงสระหน้า

๑.๑.๑ หน่วยเสียง /i/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า สระสูง สระสั้น ริมฝีปากเหยียด ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ pit ² /	ปิด
/ phik ⁵ /	พริก
/ bin ² /	บิน
/ tit ² /	ติก
/ thip ⁵ /	ทิพย์
/ dip ² /	คิบ
/ cik ² /	จิก
/ kin ² /	กิน
/ khiw ¹ /	ชีว 'เหม็นเขียว'
/ ?it ² /	อิฐ
/ mit ⁵ /	มิด

/ nim ³ /	นึ้ม
/ n̄ip ² /	หนีบ 'เย็บ'
/ n̄im ¹ /	หนีม
/ fin ³ /	ฝึน
/ siw ¹ /	สิ้ว
/ hit ² /	หึค
/ lim ⁴ /	ลึ้ม
/ wiw ¹ /	หิว
/ jik ² /	หึก

หน่วยเสียง /i/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /-j/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ dip ² /	คึบ
/ sit ² /	สิทึ
/ phik ⁵ /	พริค
/ ti ⁷ ² /	ติ
/ thim ⁴ /	ทึม 'ทึง'
/ hin ¹ /	หึน
/ nin ⁴ /	นึน 'เกียงกัน'
/ liw ⁵ /	ลิว

๑.๑.๒ หน่วยเสียง /i:/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า สระสูง สระยาว ริมฝีปาก เขี่ยค หน่วยเสียงนี้ ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ pi:n ² /	ปึน
/ phi: ³ /	ฟึ

/ bi: ² /	ค	(คำนาม)
/ ti:n ² /	ต	
/ thi:p ⁴ /	ตบ	
/ di:t ⁴ /	คค	
/ ci:k ⁴ /	คก	
/ ki: ³ /	ก	
/ khi:k ⁵ /	คก	'ค'
/ pi: ³ /	อ	
/ mi:t ⁵ /	มค	
/ ni:p ⁴ /	นบ	
/ ni: ³ /	น	
/ ni:p ⁵ /	งบ	
/ fi: ¹ /	ฝ	
/ si: ¹ /	ส	
/ hi:p ⁴ /	หบ	
/ li:k ⁴ /	ลค	
/ wi: ¹ /	หว	
/ ji: ¹ /	หย	

หน่วยเสียง /i:/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /-ʔ/, /-w/ และ /-j/ และปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ในกรณีที่ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ทั้งตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ bi:p ⁴ /	บย
/ si:t ⁴ /	ศค
/ pi:k ⁴ /	ปก
/ khi:m ² /	คม

/ ti:n ² /	ติน
/ khi:n ² /	กิง ทว
/ li:5 /	ลิด 'หลบ; แอบ'

๑.๑.๓ หน่วยเสียง /e/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า สระกึ่งสูง สระสั้น ริมฝีปากเหยียด ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /th/ และ /ñ/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ pet ² /	เป็ด
/ phen ² /	เพ็ง
/ be ⁷ /	เบะ
/ tem ² /	เต็ม
/ den ⁵ /	แดง
/ cep ² /	เจ็บ
/ ken ³ /	แกง
/ khet ² /	เข็ด
/ ʔen ² /	เอ็น
/ mcm ⁵ /	เมม
/ nep ² /	เหน็บ
/ ʔen ³ ʔe ⁵ /	เงงเงะ (คำขยายกริยา เช่น เดินเงงเงะ)
/ fe ⁷ /	เฟะ
/ set ⁵ /	เซ็ด
/ hen ¹ /	เห็น
/ lep ⁵ /	เล็บ
/ wen ⁵ /	เวน
/ ien ² /	เอ็น

หน่วยเสียง /e/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /-j/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/kep ² /	เก็บ
/cet ² /	เจ็ด
/lek ² /	เหล็ก
/keʔ ² kaʔ ² /	เกาะกะ
/tem ² /	เต็ม
/nen ¹ /	เหม็น
/khen ³ /	เข่ง
/sew ⁵ /	เซว 'เปี้ยว'

๑.๑.๘ หน่วยเสียง /e:/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า สระกึ่งสูง สระยาว ริมฝีปากเหยียด หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /h/ และ /f/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/pe:t ⁵ /	เป็ด 'เด็ดออกมา' (ใช้กับของเหลวข้น)
/phe:n ² /	เพล
/be:n ² /	เบน
/ʔe: ³ tc: ⁵ /	เอเต้ (คำชยายกริยา เช่น นั่งเอเต้)
/the:t ⁵ /	เทศน์
/de:n ² /	เคน
/ce:n ² /	เจน
/ke:ŋ ² /	เกรง
/khe:k ⁴ /	เชก
/ʔe:k ⁴ /	เอก
/me:m ² /	เมรุ

/ ne:n ² /	เนร
/ no:n ² ne:n ² /	โง <u>นเงน</u>
/ se:k ⁴ /	เสก
/ he:t ⁴ /	เหตุ
/ le:n ¹ /	เหลน
/ we:n ² /	เวร
/ je: ⁵ /	เย

หน่วยเสียง /e:/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /-r/ และ /-j/ และปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ในกรณีที่ไม่ใช่หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ me:p ⁴ /	เมบ 'นอนคว่ำ'
/ phe:t ⁴ /	เปรต
/ se:k ⁴ /	เสก
/ me:m ² /	เมรุ
/ ʔe:n ² /	เอน
/ ke:ŋ ² /	เกรง
/ he:w ¹ /	เหว
/ the: ² /	เท

๑.๑.๕ หน่วยเสียง /ɛ/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า สระกึ่งต่ำ สระสั้น ริมฝีปาก เทียบกับ หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ pɛʔ ² /	แปะ 'คึกคัก'
/ phɛʔ ⁵ /	แพะ 'เพลง'
/ bɛʔ ² /	แบะ 'เสียงงาน'

/ tɛʔ ² /	แตะ	
/ thɛt ⁵ /	แท้ต	(คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ : คำว่า tat ในภาษาอังกฤษ)
/ dɛn ³ /	แดน	
/ cɛw ⁵ /	แจว	
/ kɛn ³ /	แกน	'แข็ง'
/ khɛʔ ⁵ /	แคะ	'ไม่เชื่อ'
/ ʔɛn ³ /	แอน	
/ mɛʔ ² /	เหมะ	(คำลงท้าย มีความหมายตรงกับคำว่า ซิ)
/ nɛn ⁴ /	แนน	
/ ñɛn ³ /	แยง	
/ ɲɛn ⁴ /	แงง	
/ fɛp ⁵ /	เพ็บ	
/ sɛʔ ⁵ /	แซะ	(คำขยายกริยา มีความหมายตรงกับคำว่า หยิมๆ)
/ hɛʔ ² /	หะ	
/ thua: 1ɛʔ ⁵ /	ถัวแระ	
/ wɛʔ ⁵ /	แวะ	
/ jɛn ³ /	แยง	'นั่งบนหลังช้าง'

หน่วยเสียง /ɛ/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง
ยกเว้น /-j/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ ɲam ⁵ man ² kɛp ⁵ /	น้ำมันแกบ	'น้ำมันกาค'
/ thɛt ⁵ /	แท้ต	(คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ : คำว่า tat ในภาษาอังกฤษ)
/ ɲɛk ⁵ /	แห้งก	
/ cɛʔ ² /	แจะ	'แตะ'

/ ɔ̄ɯm ³ /	แจม	'ชัคเจน'
/ ʔɯn ³ /	แอน	
/ jɯŋ ³ /	แหง	'ที่นั่งบนหลังช้าง'
/ ŋɯw ³ /	แหงว	(คำเลียนเสียง : เสียงแมวร้อง)

๑.๑.๖ หน่วยเสียง /ɛ:/ เป็นหน่วยเสียงสระหน้า สระกึ่งคำ สระยาว
ริมฝีปากเหี่ยยด หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง
ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ pɛ:ŋ ² /	แปง	'ซ่อมแซม'
/ phɛ: ⁵ /	แพ	
/ bɛ:k ⁴ /	แบก	
/ tɛ:m ⁵ /	แตม	
/ thɛ:n ² /	แทน	
/ dɛ:ŋ ² /	แดง	
/ cɛ:w ³ /	แจว	'นำพริก'
/ kɛ:m ⁵ /	แกม	
/ khɛ:w ⁴ /	แขว	'พัน'
/ ʔɛ:k ⁴ /	แอก	
/ mɛ:n ³ /	แมน	'ใจ'
/ nɛ:w ² /	แนว	'เชือกสาย , เหล็กถอก , พืชพันธุ์'
/ tʰɛ:k ⁵ /	แยก	
/ ŋɛ:n ¹ /	แหงน	
/ fɛ:k ⁴ /	แฝก	'หญ้านิดหนึ่งประเภทหญ้าคา'
/ sɛ:ŋ ¹ /	แสง	
/ hɛ:n ⁴ /	แทน	'แตะ'
/ lɛ:n ³ /	แลน	'วิ่ง' (ใช้กับ <u>คน</u>)

/ wɛ:n ¹ /	แหวน
/ jɛ:⁵ /	แย

หน่วยเสียง /ɛ:/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /-ʔ/ และ /-j/ และปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ในกรณีที่ไม่ใช่หน่วยเสียง-พยัญชนะท้าย ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ ʔɛ:p ⁴ /	แอบ
/ dɛ:t ⁴ /	แตก
/ ʔɛ:k ⁵ /	แยก
/ thɛ:m ¹ /	แถม
/ sɛ:n ¹ /	แสน
/ lɛ:ŋ ⁵ /	แลง
/ ʔɛ:w ² /	เอว
/ dɛ:⁵ /	แด่ คึกแด่

๑.๒ หน่วยเสียงสระกลาง

๑.๒.๑ หน่วยเสียง /ue/ เป็นหน่วยเสียงสระกลาง สระสูง สระสั้น ริมฝีปากไม่ห่อ หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น/w/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ puuk ² /	ปัก
/ phu:p ⁵ /	พบ
/ buŋ ³ /	บึง
/ tuuk ² /	ตึก
/ thu:p ⁵ /	ทับ

/ d <u>u</u> ŋ ² /	ดง	
/ c <u>u</u> m ³ /	จุม	(ชอกคน)
/ k <u>u</u> k ⁵ /	ก	(คำ เสียงเสียง : เสียงผี เทา)
/ kh <u>u</u> t ⁵ /	คต	
/ ʔ <u>u</u> k ² /	อก	
/ m <u>u</u> ŋ ² /	มง	
/ n <u>u</u> ŋ ⁴ /	นง	
/ ŋ <u>u</u> t ⁵ /	ยต	
/ ŋ <u>u</u> k ⁵ hu:a ¹ /	งกหัว	'พุกหนา'
/ f <u>u</u> t ⁵ /	ฟต	'คน ; ชักขึ้น'
/ s <u>u</u> m ² /	ซม	
/ h <u>u</u> ŋ ¹ /	หัง	
/ l <u>u</u> p ⁵ /	ลป	
/ j <u>u</u> k ⁵ /	ยัก	'เคลื่อนไหว , รุกสีก'

หน่วยเสียง /u/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง
 ยกเว้น /-w/ และ /-j/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ l <u>u</u> p ⁵ /	ลป	
/ ŋ <u>u</u> t ⁵ /	งต	
/ m <u>u</u> k ² /	หมัก	
/ ma:k ⁴ ʔ <u>u</u> ʔ ² /	หมากอ	'พักทอง'
/ s <u>u</u> m ² /	ซม	
/ kh <u>u</u> n ⁴ /	ทน	
/ n <u>u</u> ŋ ⁴ /	นง	

๑.๒.๒ หน่วยเสียง /n:/ เป็นหน่วยเสียงสระกลาง สระสูง สระยาว
 ริมฝีปากไม่ห่อ หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง
 ยกเว้น / n / ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ p u : n ² /	ป็น	
/ p h u : t ⁵ /	พค	
/ b u : n ² /	บน	‘คนบน , กระเสือกกระสน’
/ t u : m ³ /	ตม	‘เพิ่ม , เต็ม’
/ t h u : k ⁴ /	ตค	
/ d u : ⁵ /	คอ	
/ c u : t ⁴ /	จค	
/ k u : k ⁴ /	กค	‘เป็นใบ’
/ k h u : n ¹ /	ชน	
/ ʔ u : n ³ /	อน	
/ m u : t ⁵ /	มค	
/ ñ u : n ³ /	ยน	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

/ ɲu:m:t ⁵ /	งัก	(คำเลียนเสียง: เสียงครางของสุนัข)
/ fu:m:m ² /	ฟัม	'เครื่องมือชนิดหนึ่งที่ใช้ในการทอผ้า'
/ su:m:n ³ /	ซัน	'สคชน'
/ hu:m: ¹ /	หือ	
/ lu:m:m ² /	ลัม	
/ wu:m: ³ /	หวือ	'ลูกกลม' (ใช้กับ <u>ปากแฉล</u>)
/ ju:m:n ² /	ยัน	

หน่วยเสียง /u:/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /-ʔ/ และปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ในกรณีที่ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ th u:p ⁵ /	ทป	'กระทป'
/ c u:t ⁴ /	จต	
/ k u:k ⁴ /	กก	'เป็นไป'
/ j u:m ² /	ยม	
/ c u:n ⁵ /	ฉน	
/ k u:ŋ ³ /	กง	'สัด'
/ ʔ u:w ⁴ /	อว	(คำเลียนเสียง: เสียงไลโก)
/ ʔ u:j ⁵ /	ออย	(คำอุทาน แสดงการไม่เชื่อถือ)
/ th u: ¹ /	อือ	

๑.๒.๓ หน่วยเสียง /ə/ เป็นหน่วยเสียงสระกลาง สระกลาง สระสั้น ริมฝีปากไม่ทอ หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /m/, /n/, /ŋ/, /w/ และ /j/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

๑.๒.๘ หน่วยเสียง /ə:/ เป็นหน่วยเสียงสระกลาง สระกลาง สระยาว
ริมฝีปากไม่ทอ หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง
ยกเว้น /j/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ pə:n ⁵ /	เป็น (ชื่อคน)
/ phə:j ¹ /	เฉย
/ bə:k ⁴ /	เบิก
/ tə:j ² /	เตย
/ thə:k ⁴ /	เถิก
/ də:m ² /	เต็ม
/ cə:t ⁴ /	เจ็ด 'เลยไป'
/ kə:n ² /	เกิน 'เกิน ; พะอง'
/ khə:p ⁴ /	เข็บ 'รอยพันดินแตก'
/ ʔə:n ⁵ /	เอ็น 'เรียก, ร้องเรียก'
/ mə:j ² /	เมย 'กระทิง'
/ nə:n ² /	เนิน
/ ʔə:m ⁵ /	เยี่ยม
/ ɲə:ɲ ² /	เงิง 'กระดกขึ้น'
/ fə: ⁵ /	เฟอ
/ sə:j ¹ /	เสย
/ hə: ³ /	เหอ
/ lə:k ⁵ /	เล็ก
/ wə:n ² /	เวิน 'วน' (ใช้กับ <u>น้ำในแม่น้ำลำคลอง</u>)

หน่วยเสียง /ə:/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง
ยกเว้น /-ʔ/ และ /-w/ และปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ในกรณีที่ไม่ใช่หน่วยเสียงพยัญชนะ-
ท้าย ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ kə:p ⁴ /	เก็บ	'รองเท้า'
/ pə:t ⁴ /	เปิด	'เปิด ; เบื่อ'
/ lə:k ⁵ /	เล็ก	
/ khə:ɯ ² ɯə:m ² /	คอเอิม	'คอพอก'
/ sə:n ² /	เชิญ	
/ cə:n ² /	เจิง	'เขยีน'
/ ɯə:j ² /	งย	
/ phə: ¹ /	ผลอ	

๑.๒.๕ หน่วยเสียง /a/ เป็นหน่วยเสียงสระกลาง สระต่ำ สระสั้น ริมฝีปากไม่ห่อ หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ pan ⁵ /	ปั้น	
/ phap ⁵ /	พับ	
/ baw ² /	เบา	
/ tat ² /	ตัด	
/ tham ⁴ /	ดำ	
/ dan ² /	คัง	'คัง ; จมูก'
/ caw ⁵ /	เจ้า	
/ kan ² /	กำ, กรรม	
/ khan ⁵ /	กั้น	
/ ʔan ³ /	อั้ง	'คับคัง, เต็ม'
/ man ³ /	หมั่น	
/ nat ⁵ /	นัค	
/ ñak ⁵ /	ยัก	'ยักยอก ; ยักษ์'

/ nap ⁵ /	งับ
/ fan ¹ /	ฝั่ง
/ saj ⁴ /	ใส่
/ han ² /	วัง
/ lap ² /	หลับ
/ wat ⁵ /	วัด (ค่านาม)
/ jan ² /	ยัน

หน่วยเสียง /a/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ sap ² /	สับ
/ mat ⁵ /	มัด
/ hak ² /	หัก
/ pa ² /	ปะ 'หยาราง'
/ nam ⁴ /	ย่า 'เคี้ยว'
/ fan ² /	ฟัน (คำกริยา)
/ lan ¹ /	หลัง
/ haw ³ /	เหา
/ kaj ⁵ /	ไกล

๑.๒.๖ หน่วยเสียง /a:/ เป็นหน่วยเสียงสระกลาง สระต่ำ สระยาว ริมฝีปากไม่ห่อ หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ pa:n ³ /	ปาน
/ pha:j ² /	พาย
/ ba:w ³ /	ขาว 'หนุ่ม ; ขายหนุ่ม ; ูรชาย'

/ ta:p ⁴ /	ตาบ 'ปะ' (เตน ปะผา)
/ tha:m ¹ /	ถาม
/ da:ŋ ³ /	ดาง
/ ca:k ⁴ /	จาก
/ ka:ŋ ⁵ /	กาง
/ kha:j ² /	คาย
/ ʔa:n ³ /	อาน
/ ma:t ⁴ /	หมาค
/ na:m ¹ /	หนาม
/ ˜na:t ⁵ /	ขาด 'แยง'
/ ɲa:w ⁵ /	งาว
/ fa:ŋ ² /	ฟาง 'ฟาฟาง ; มัวเมา, หลง'
/ sa:p ⁴ /	สาบ
/ ha:t ⁴ /	หาค
/ la:n ⁵ /	ลาน
/ wa:ŋ ² /	วาง
/ ja: 2/	ยา

หน่วยเสียง /a:/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง
 ยกเว้น /-ʔ/ และปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ในกรณีที่ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดัง-
 ตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ ʔa:p ⁴ /	อาบ
/ fa:t ⁵ /	ฟาด
/ la:k ⁵ /	ลาก
/ ca:m ² /	จาม
/ ka:n ⁵ /	กาน

/ ɲa:ŋ ³ /	ยาง	'เคิน'
/ kha:w ² /	กาว	
/ ja:j ² /	ยาย	'ยาย ; กระจาย'
/ ha: ¹ /	หา	

๑.๓ หน่วยเสียงสระหลัง

๑.๓.๑ หน่วยเสียง /n/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง สระสูง สระสั้น ริมฝีปากหรือหน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /j/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ puk ² /	ปลุก	'ปลุก(ขาน) ; ปลุกให้ตื่น'
/ phun ² /	พุง	
/ bun ² /	บุญ	
/ ka ³ tut ² /	ตะกรุด	
/ thup ⁵ /	ทูป	
/ du ² /	ดู	'ชยัน ; บอย'
/ cum ³ /	จุม	
/ kun ⁵ /	กง	
/ khun ⁵ /	คน	'เซื่อง'
/ ʔum ⁵ /	อม	
/ mut ⁵ /	มุด	'ดำ (น้ำ)'
/ nuŋ ³ /	นุง	
/ ɲup ⁵ /	ยบ	
/ ɲum ⁵ /	งม	
/ khi: ⁴ fun ³ /	ขุ่น	
/ suk ² /	สุก	
/ huŋ ¹ /	หุง	

/ luj² / ดุย/ wup⁵ / วูป

หน่วยเสียง /u/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง
ยกเว้น /-w/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ sup² / สูป 'สาม, ใส'/ cut² / จุก/ luk⁵ / ลูก/ mu⁷ / มู/ khum¹ / ขุม/ ʔun³ / อุน/ phun³ / ฟุง/ thuj¹ / ถุย

๑.๓.๒ หน่วยเสียง /u:/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง สระสูง สระยาว ริมฝีปาก
ห่อ หน่วยเสียงนี้จะปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่าง
ในคำต่อไปนี้

/ pu:n² / ปูน/ pu:k⁴ / ปูก/ bu:t⁴ / บูด/ tu:p⁴ / ตูป 'โรงนา ; บวม' (บวม ใ้กับ ตู)/ thu:u² / ทูน 'เผือกชนิดหนึ่ง'/ du:t⁴ / ดูด/ cu:m² / ขุม/ ku:⁵ / กู/ khu:n² / คูน, คุน

/ ʔu:t ⁴ /	อู	
/ khi: <u>mu:k</u> ⁵ /	ขมุก	
/ nu: ¹ /	หนู	
/ ńu:5 /	ยุ	‘นล็ก, คัน’
/ ɲu: ² /	ง	
/ fu: ² /	ฟู	‘ลอย’
/ su:ŋ ¹ /	สูง	
/ hu:ɬ ⁴ /	หุก	
/ lu:p ⁵ /	ลูป	
/ wu: ³ /	หวู	(คำเลียนเสียง เช่น เสียงลม)
/ ju: ³ /	อูยู	

หน่วยเสียง /u:/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /-ʔ/ และ /-w/ และปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ในกรณีที่ไม่ใช่หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ bu:p ⁴ /	บูป	
/ ku:t ⁴ /	กุก	‘หึ่งกงอ ; ซื่อฉักกินใบชนิดหนึ่ง’
/ lu:k ⁵ /	ลูก	
/ pu:m ² /	ปุม	‘เคียด’
/ phu:n ² /	พูน	
/ cu:ŋ ² /	จูง	
/ ʔu:j ² /	อูยู	(คำอุทาน แสดงการเจ็บปวด)
/ khu: ² /	คู, ครู	

๑.๓.๓ หน่วยเสียง /o/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง สระกึ่งสูง สระสั้น ริมฝีปาก- ห่อ หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่าง ในคำต่อไปนี้

/ pok ² /	ปก	‘ปกคลุม ; ซ้อปลาชนิดหนึ่ง’
/ phom ¹ /	ผม	
/ bon ³ /	บง	
/ tom ⁵ /	ตม	
/ thop ⁵ /	ทบ	
/ dok ² /	ดก	
/ con ² /	จน	
/ kot ² /	กค	
/ kho ² /	โอะ	‘กระเทาะ’
/ ʔot ² /	อค	
/ mok ² /	หมก	
/ nom ² /	นม	
/ ñot ⁵ /	ยศ	
/ nok ⁵ /	งก	
/ fot ⁵ /	ฟค	‘กิ่งไม้เล็ก ๆ’
/ som ⁴ /	สม	
/ hom ³ /	รม, หม	
/ lon ¹ /	หลง	
/ won ² /	วง	
/ lot ⁵ jon ² /	รณยตร์	

หน่วยเสียง /o/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง
 กวณ /-w/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ top ² /	ตบ
/ sot ⁵ /	ซค
/ ñok ⁵ /	ยก

/ khi: ⁴ ko ² /	ขี้โกะ	'จิ้งเหลน'
/ mom ⁵ /	म्म	'พ่น'
/ fon ¹ /	ฝน	'ลับให้คม ; ฝน'
/ don ² /	คง	
/ ʔoŋ ⁴ /	โอย	(คำอุทาน แสดงความรำคาญ)

๑.๓.๘ หน่วยเสียง /o:/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง สระกึ่งสูง สระยาว ริมฝีปากห่อ หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /r/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ po:k ⁴ /	โปก	'เกือบจะล้น'
/ pho:t ⁴ /	โผค	'เอาไปปล่อย'
/ bo:j ² /	โบาย	
/ ni: ¹ to:n ² /	หนึโตน	'ส่งสาร'
/ ka ³ tho:n ¹ /	กระโถน	
/ do:t ⁴ /	โศค	'กระโศค'
/ co: ⁵ /	โจ	
/ ko:n ² /	โจน	
/ kɲo:k ⁵ /	โศก	
/ ʔo:ŋ ³ /	โอง	
/ mo: ⁵ /	โม่	
/ no:n ² /	โนน	'เนิน'
/ ño:ŋ ² /	โียง	
/ ŋo:ŋ ⁵ /	โง้ง	
/ so:k ⁴ /	โศก	
/ ho:n ¹ /	โหน	
/ lo:ŋ ³ /	โหลง	

/ wo:t ⁴ /	โหวค 'หวุด'
/ khi: ⁴ jo:j ⁵ /	ช็โยย 'ใจเสาะ'

หน่วยเสียง /o:/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /-ʔ/ และ /-w/ และปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ในกรณีที่ไม่ใช่หน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ ʔo:p ⁴ /	โอบ
/ tho:t ⁵ /	โทษ
/ ʔno:k ⁵ /	โยก
/ co:n ² /	โจม 'ยก ; หนัก'
/ do:n ² /	โจน 'นาน'
/ lo:ŋ ² /	โลง
/ ho:j ² /	โรย
/ no: ² /	โน

๑.๓.๕ หน่วยเสียง /ɔ/ เป็นหน่วยเสียงสระหลัง สระกึ่งต่ำ สระสั้น ริมฝีปาก ห่อ หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /f/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ ʔi: ³ pɔk ² /	อ็โปก 'ตะเกียงชนิดหนึ่งทำจากกระป๋อง'
/ phɔʔ ⁵ /	เพาะ 'เอาสิ่งของไปรวมสมทบในการทำบุญ'
/ bɔŋ ⁵ /	บอง
/ tɔŋ ³ /	ทอง 'หู้'
/ thɔn ³ /	ทอน
/ dɔŋ ³ /	คอง (คำขยายกริยา เช่น เต้นคอง)
/ cɔʔ ² /	เจาะ'
/ kɔŋ ³ /	กลอง

/ khwǰ ⁴ /	ขอย	‘ฉัน’ (สรรพนามบุรุษที่ ๑)
/ ʔwǰ ² /	เออะ	‘ข้อแกงชนิดหนึ่ง’
/ mwǰ ² /	เหมาะะ	
/ nǰ ⁵ /	เนาะ	(คำลงท้าย มีความหมายตรงกับคำว่า นะ)
/ ʔwk ⁵ /	ย็อก	(คำขยายกริยา เช่น เดินย็อก ๆ)
/ ʔwǰ ⁵ /	เงาะ	
/ swǰ ¹ /	สอย	
/ hwǰ ⁵ /	เฮอะ	‘เก็บรวบรวมไว้’
/ lon ⁴ /	ลอน	
/ wǰ ³ /	ห้วง	‘หลอ’
/ ʔwǰ ² /	เหาะ	

หน่วยเสียง / ɔ / ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /-w/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ kwǰ ⁵ /	ก๊อบ	
/ nɔt ⁵ /	น๊อต	(คำที่มาจากภาษาต่างประเทศ: คำว่า knot ในภาษาอังกฤษ)
/ pɔk ⁵ /	ปอก	
/ tɔw ² /	เตาะ	‘ซั๊กซาทำให้หกกลม’
/ ʔɔm ³ /	ห้อม	
/ thɔn ³ /	ทอน	
/ cɔw ⁵ /	จอง	
/ ʔwǰ ¹ /	หยอย	‘ตกปรอย ๆ’ (ใช้กับ ฝน)

๑.๓.๖ หน่วยเสียง / w: / เป็นหน่วยเสียงสระหลัง สระกึ่งต่ำ สระยาว วิกิพีลาทอ หน่วยเสียงนี้ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะคนหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ pɔːŋ ³ /	ป่อง	'ร่อง'
/ phɔːj ² /	พลอย	
/ bɔːt ⁴ /	บอก	
/ tɔːk ⁴ /	ตอก	
/ thɔːn ¹ /	ถอน	
/ dɔːn ² /	คอง	'คอง ; งานแต่งงาน'
/ cɔːŋ ⁵ /	จอน	'ถลก(ผ้า)'
/ kɔːŋ ³ /	กอง	'โน้มนลง'
/ khɔːp ⁴ /	ขอบ	
/ ʔɔːm ⁵ /	อม	
/ mɔːn ¹ /	หมอน	
/ nɔːk ⁴ /	หนอก	'ไต่ขวับกั'
/ ǰɔːj ⁵ /	ยอย	'หยด' (คำกริยา)
/ ŋɔːk ⁵ /	งอก	
/ fɔːn ⁵ /	ฟอน	
/ sɔːp ⁵ /	รอบ	
/ hɔː ⁴ /	หอ	
/ lɔːm ⁵ /	ลอม	
/ wɔːn ² /	วอน	
/ jɔːŋ ² /	ยong	'วาง'

หน่วยเสียง /vː/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /-ʔ/ และ /-w/ และปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ในกรณีที่ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ tɔːp ⁴ /	ตอบ
/ mɔːt ⁵ /	มอด

/ ฦ๖:k ⁵ /	ยอก
/ sɔ:m ² /	ขอม 'สังเกต'
/ khɔ:n ¹ /	xon
/ fɔ:ŋ ⁵ /	ฟอง
/ ɔw:j ³ /	ออย 'ลือ'
/ thɔ: ⁵ /	ทอ

๒. หน่วยเสียงสระประสม

หน่วยเสียงสระประสมในภาษาเขมรโบราณ มี ๕ หน่วย ได้แก่ /ia/, /i:a/, /u:a/, /ua/ และ /u:a/ สระประสมเหล่านี้เกิดจากหน่วยเสียงสระสูงประสมกับหน่วยเสียงสระต่ำ ดังนี้ คือ /ia/ เกิดจากหน่วยเสียง /i/ ซึ่งเป็นหน่วยเสียงสระหน้า สระสูง สระสั้น ประสมกับหน่วยเสียง /a/ ซึ่งเป็นหน่วยเสียงสระกลาง สระต่ำ สระสั้น /i:a/ เกิดจากหน่วยเสียง /i:/ ซึ่งเป็นหน่วยเสียงสระหน้า สระสูง สระยาว ประสมกับหน่วยเสียง /a/ /u:a/ เกิดจากหน่วยเสียง /u:/ ซึ่งเป็นหน่วยเสียงสระกลาง สระสูง สระยาว ประสมกับหน่วยเสียง /a/ /ua/ เกิดจากหน่วยเสียง /u/ ซึ่งเป็นหน่วยเสียงสระหลัง สระสูง สระสั้น ประสมกับหน่วยเสียง /a/ /u:a/ เกิดจากหน่วยเสียง /u:/ ซึ่งเป็นหน่วยเสียงสระหลัง สระสูง สระยาว ประสมกับหน่วยเสียง /a/ สระประสมทั้ง ๕ หน่วยนี้ หน่วยเสียง /ia/ และ /ua/ เป็นหน่วยเสียงสระสั้น ส่วนหน่วยเสียง /i:a/ /u:a/ และ /u:a/ เป็นหน่วยเสียงสระยาว ดังจะได้อธิบายโดยเฉพาะแต่ละหน่วยไปดังนี้

๒.๑ หน่วยเสียง /ia/ ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใด หน่วยหนึ่ง ยกเว้น /b/, /t/, /d/, /c/, /kh/, /m/, /n/, /ŋ/, /ŋ/, /f/, /h/, /l/ /w/ และ /j/ คือจะปรากฏเฉพาะหลังหน่วยเสียง /p/, /ph/, /th/, /k/, /ʔ/ และ /s/ เท่านั้น ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/piaɔ⁵ / เป็รียะ

/ phia ⁵ /	เพียะ
/ thia ⁵ /	เพียะ 'ตุ๊กจูงอ้อม'
/ kia ⁵ /	เกียะ (คำที่มาจากภาษาจีน)
/ ʔia ² /	เอียะ 'สำราญ'
/ sia ² /	เสียะ 'แหะ'

หน่วยเสียง /ia/ นี้จะปรากฏเฉพาะในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย
เฉพาะหน่วยเสียง /-ʔ/ เท่านั้น ดังคำในตัวอย่างข้างบนนี้

๒.๒ หน่วยเสียง /i:a/ ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใด-
หน่วยหนึ่ง ยกเว้น /f/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ pi:ak ⁴ /	เปียก
/ phi:an ² /	เพียร
/ bi:aw ⁵ /	เบียว
/ ti:an ² /	เตียง
/ thi:ap ⁵ /	เทียบ
/ di:aw ² /	เดียว
/ ci:am ² /	เจียม
/ ki:aw ³ /	เกียว
/ khi:at ⁴ /	เขียด
/ ʔi:an ² /	เอียง
/ mi:an ⁵ /	เมียน 'เก็บรักษา'
/ ni:am ¹ /	เหนียม
/ ʔi:aw ³ /	เยียว
/ ʔi:ap ⁵ /	เงียบ
/ si:an ¹ /	เสียม
/ hi:a ³ /	เหี้ย 'หล่น' (ใช้กับ <u>สิ่งของ</u>)

/ li:am ³ /	เหลียม
/ wi:ak ⁵ /	เวียก 'งาน'
/ ji:ap ⁴ /	เหยียบ

หน่วยเสียง /i:a/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /-ʔ/ และ /-j/ และปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ในกรณีที่ไม่มีหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ li:ap ⁵ /	เดียบ
/ si:at ⁴ /	เดียค 'เดียดลี'
/ pi:ak ⁴ /	เปียก
/ ki:am ² /	เตรียม
/ khi:an ² /	เคียน
/ ʔi:an ² /	เอียง
/ si:aw ³ /	เดียว 'เกลอ'
/ ti:a ⁵ /	เตีย

๒.๓ หน่วยเสียง /u:a/ ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใดหน่วยหนึ่ง ยกเว้น /w/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ pu:ak ⁴ /	เปือก
/ phu:an ³ /	เฟือน
/ ka ³ bu:an ⁵ /	กระเบือง
/ tu:an ² /	เตอน
/ thu:an ³ /	เดอน
/ du:aj ² /	เดอย
/ cu:i:a ² /	เจือ
/ ku:an ⁵ /	เกลอน

/ kh <u>u</u> :ap ⁵ /	เกลือ
/ r <u>u</u> :am ⁵ /	เออม 'เรือ'
/ m <u>u</u> :aŋ ¹ /	เหมือง
/ n <u>u</u> :a ⁵ /	เนอ
/ k <u>u</u> :aj ³ /	เขอย 'ราน' (ใช้กับ ขาว)
/ ŋ <u>u</u> :an ³ /	เงอน 'เงอน; ของเหลือกิน'
/ f <u>u</u> :ak ⁴ /	เฟือก
/ s <u>u</u> :aŋ ³ /	เสอง 'ซอน'
/ h <u>u</u> :at ⁵ /	เหอค
/ l <u>u</u> :am ⁴ /	เลอม 'เป็นมัน'
/ j <u>u</u> :ak ⁴ /	เหยอก

หน่วยเสียง /u:a/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใด-
หน่วยหนึ่ง ยกเว้น /-r/ และ /-w/ และปรากฏในตำแหน่งท้ายพยางค์ในกรณีที่ไม่มีหน่วย-
เสียงพยัญชนะท้าย ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ k <u>u</u> :ap ⁴ /	เกอบ
/ ŋ <u>u</u> :at ⁵ /	เงอค 'เงอคเงอ'
/ s <u>u</u> :ak ⁵ /	เซอก
/ l <u>u</u> :am ³ /	เหลอม
/ f <u>u</u> :an ³ /	เฟือน
/ m <u>u</u> :aŋ ² /	เมอง
/ r <u>u</u> :aj ⁵ /	เออย
/ k <u>u</u> :a ² /	เกอ 'เกลือ ; ให้อาหารสัตว์'

๒.๔ หน่วยเสียง /ua/ ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใด-
หน่วยหนึ่ง ยกเว้น /th/, /d/, /r/, /m/, /n/, /f/, /h/, /w/ และ /j/

คือจะปรากฏเฉพาะหลังหน่วยเสียง /p/, /ph/, /b/, /t/, /c/, /k/, /kh/, /ñ/, /ŋ/, /s/ และ /h/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ puaʔ ⁵ /	ปัวะ	(คำเลียนเสียงที่เกิดจากการตี)
/ phuaʔ ⁵ /	ฟัวะ	
/ buaʔ ⁵ /	บัวะ	(คำเลียนเสียง : เสียงของหล่นลงกับพื้น)
/ tuaʔ ² /	ตัวะ	‘โกหก’
/ cuaʔ ⁵ /	จัวะ	
/ kuak ² /	กวก	
/ khuak ⁵ /	ควัก	
/ ñuaʔ ⁵ /	ยัวะ	‘ยุ’
/ ñuaʔ ⁵ /	งัวะ	(คำเลียนเสียง : เสียงร้องของควาย)
/ suaʔ ⁵ /	ซัวะ	‘โกยขึ้นมา, คู้ขึ้นมา’
/ luaʔ ⁵ /	ลัวะ	‘ทะเล็ก’

หน่วยเสียง /ua/ นี้จะปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย เฉพาะหน้าหน่วยเสียง /-k/ และ /-ʔ/ เท่านั้น ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ kuak ² /	กวก
/ luaʔ ⁵ /	ลัวะ ‘ทะเล็ก’

๒.๕ หน่วยเสียง /u:a/ ปรากฏในตำแหน่งหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต้นหน่วยใด-หน่วยหนึ่ง ยกเว้น /f/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ pu:at ⁴ /	ปวต
/ phu:ak ⁵ /	พวก
/ bu:an ³ /	บวง
/ tu:aj ⁵ /	ตวย (ช็อคคน)

/ thu:an ² /	ทวน
/ du:an ⁵ /	ตวง
/ cu:an ² /	จวน
/ ku:aj ⁵ /	กลวย
/ khu:at ⁴ /	ชวด
/ ʔu:ap ⁴ /	อวบ
/ mu:an ³ /	หมวน 'ไผ่เราะ'
/ nu:ak ⁴ /	หนวก
/ ñu:am ¹ /	หยม 'ขุ่ม'
/ nu:an ² /	งวง
/ su:aj ¹ /	สวย 'สาย'
/ hu:an ¹ /	หวง
/ lu:am ² /	รวม
/ ju:ak ⁴ /	หยวก

หน่วยเสียง /u:a/ ปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายหน่วยใด-
หน่วยหนึ่ง ยกเว้น /-ʔ/ และ /-w/ ดังตัวอย่างในคำต่อไปนี้

/ khu:ap ⁴ /	ชวบ
/ nu:at ⁴ /	หนวด
/ mu:ak ⁴ /	หมวก
/ nu:am ² /	งวม 'กรอบ'
/ ku:an ² /	กวน
/ du:an ² /	ควง 'ลักษณะนามของ มีด, เข็ม สิว ; ควงชะตา'
/ ʔu:aj ³ /	อวย <u>หวน</u>
/ hu:a ¹ /	หั่ว

ข้อสังเกต

ในจำนวนหน่วยเสียงสระทั้ง ๒๓ หน่วยนี้ หน่วยเสียงสระที่ปรากฏหลังหน่วยเสียงพยัญชนะต่าง ๆ ไคน้อยที่สุด คือหน่วยเสียงสระ /ia/^๒ และหน่วยเสียงสระที่ปรากฏหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายไคน้อยที่สุด คือ หน่วยเสียงสระ /ia/^๓ เช่นกัน เพราะหน่วยเสียงสระ /ia/ ปรากฏโดยเฉพาะหน้าหน่วยเสียงพยัญชนะท้าย /-r/ เท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๒ จากตารางประกอบที่ ๑ และ ๒ หน้า ๓๓ และ ๓๔

^๓ จากตารางประกอบที่ ๓ และ ๔ หน้า ๔๑ และ ๔๓

สรุปหน่วยเสียงสระ

หน่วยเสียงสระเดี่ยวในภาษาเพอร์บูรณ์ มีทั้งหมด ๑๘ หน่วย ดังนี้

แผนผังที่ ๓.

	ริมฝีปากเหี้ยก		ริมฝีปากไม่ทอ		ริมฝีปากทอ	
	สระหน้า		สระกลาง		สระหลัง	
	สระสั้น	สระยาว	สระสั้น	สระยาว	สระสั้น	สระยาว
สระสูง	i	i:	u	u:	u	u:
สระกึ่งสูง	e	e:	o	o:	o	o:
สระกึ่งต่ำ	ɛ	ɛ:			ɔ	ɔ:
สระต่ำ			a	a:		

หน่วยเสียงสระประสมในภาษาเพอร์บูรณ์ มี ๕ หน่วย ดังนี้

แผนผังที่ ๔

